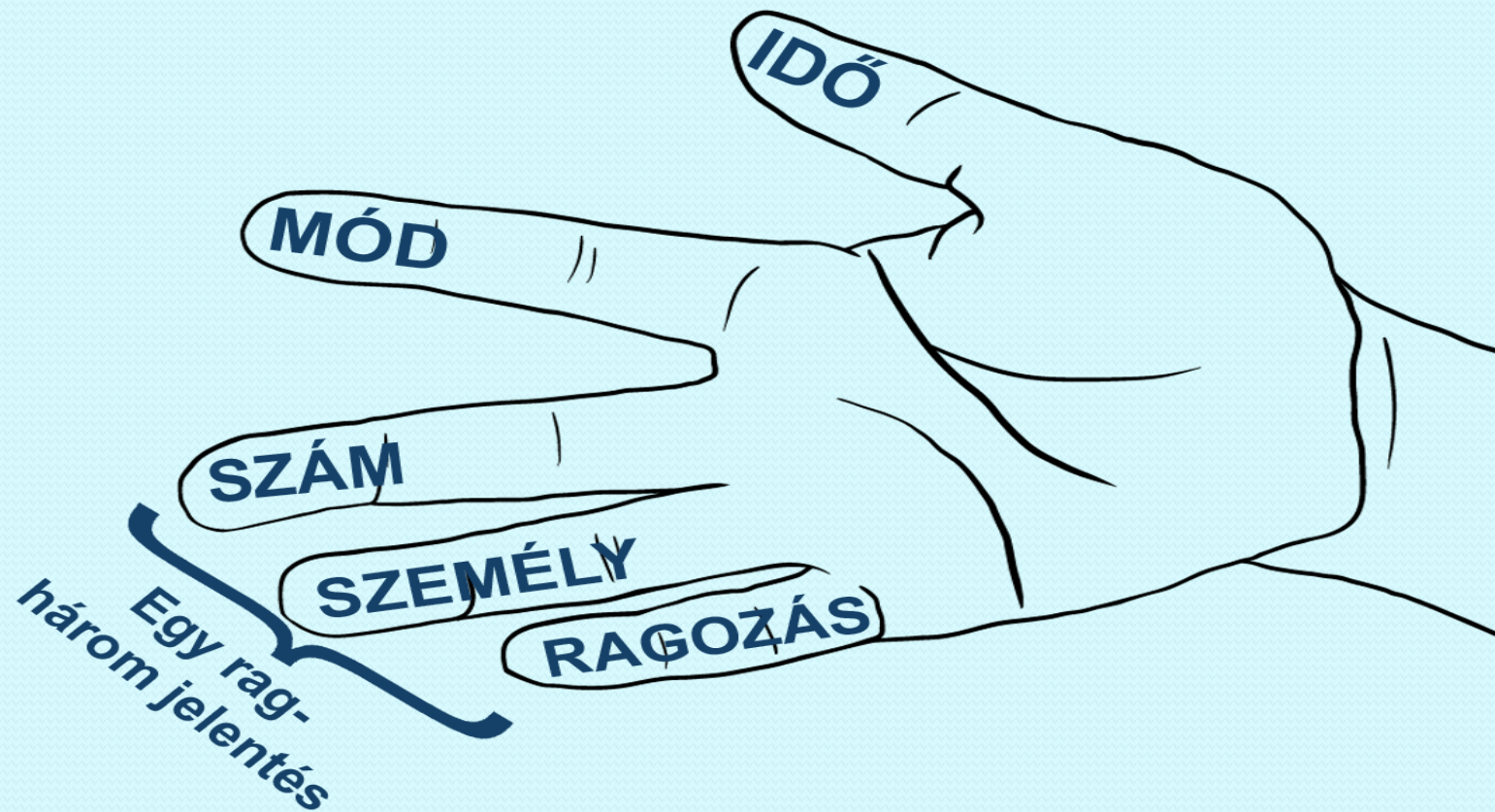

AZ IGÉK ÖSSZEFOGLALÁSA, RENDSZEREZÉSE

6. OSZTÁLY

A MIT CSELEKSZIK, MIT CSINÁL kérdésre válaszoljatok igével a képek alapján!

ÁSÍT

HINTÁZIK

GITÁROZIK

DOBOL

CSÚSZIK

A MI TÖRTÉNIK kérdésre válaszoljatok igével a képek alapján!

VILLÁMLIK

FOLYIK

HAVAZIK

VIRÁGZIK

Mit fejeznek ki az igék az alábbi idézetekben!

„zavaros, bölcs és nagy **volt** a Duna.” (József Attila)

„Fa **leszek**, ha fának **vagy** virága.

Ha harmat **vagy**: én virág **leszek**.

Harmat **leszek**, ha te napsugár **vagy**...

Csak hogy lényink egyesüljenek.”

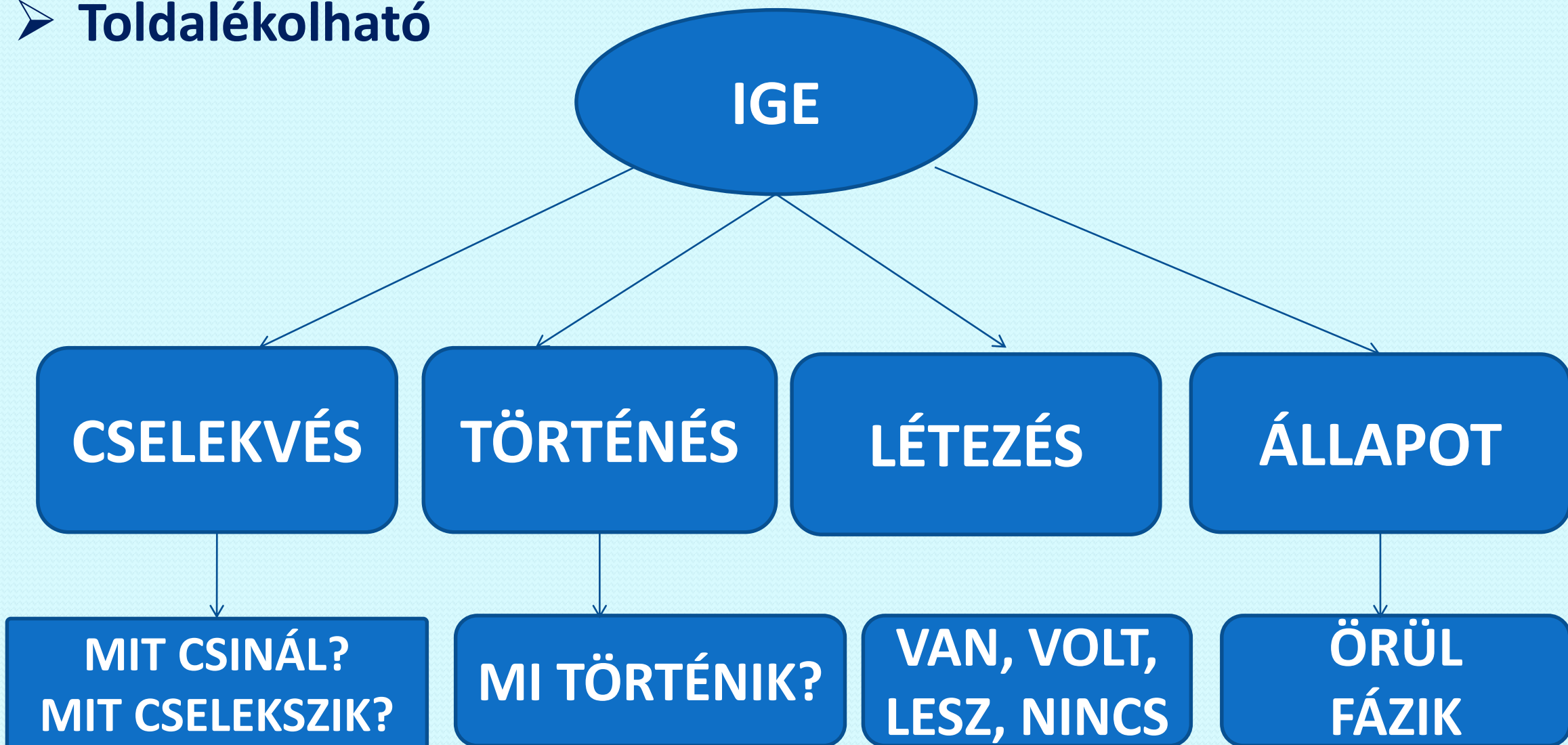
(Petőfi Sándor)

A pirossal kiemelt igék létezését fejeznek ki.

Az ige az alapszófajok közé tartozik, cselekvést, történést, létezést jelentő szó.

- Önálló jelentése van
- Önálló mondatrész lehet
- Toldalékolható

AZ IGE RAGOZÁSA

A mondatban az igéhez igei személyragok kapcsolódnak. Az igei személyragok kifejezik a cselekvő számát és személyét.

pl. Beszélgetek **k** a barátnőmmel. (E/1)

Én beszélgetek **k** a barátnőmmel.

ALANYI RAGOZÁS

Ha az igének nincs tárgya (mosolyogsz, pattognak).

Ha az igének van tárgya, de határozatlan.

Ütöget **egy** labdát.

Kérek **egy** könyvet.
Kérek **valamit**.

TÁRGYAS RAGOZÁS

Ha az ige mellett határozott tárgy áll, az ige tárgyas személyragot kap.
Írom **a** levelet.

Kéred **az** almát?
Kéred **azt**?

ALANYI RAGOZÁS (valamit)

TÁRGYAS RAGOZÁS (azt)

Egyes sz. 1.személy	TANUL-O-K	Egyes sz. 1.személy	TANUL-O-M
2. személy	TANUL-SZ	2. személy	TANUL-O-D
3. személy	TANUL-	3. személy	TANUL-JA
Többes sz. 1. személy	TANUL-UNK	Többes sz. 1. személy	TANUL-JUK
2. személy	TANUL-TOK	2. személy	TANUL-JÁTOK
3. személy	TANUL-NAK	3. személy	TANUL-JÁK

IGEMÓDOK

```
graph TD; A(IGEMÓDOK) --> B(KIJELENTŐ MÓD); A --> C(FELTÉTELES MÓD); A --> D(FELSZÓLÍTÓ MÓD); B --> E(NINCS JELE: -); C --> F(JELE: -NA, -NE, -NÁ, -NÉ); D --> G(JELE: -J)
```

**KIJELENTŐ
MÓD**

NINCS JELE: -

**FELTÉTELES
MÓD**

**JELE: -NA, -NE,
-NÁ, -NÉ**

**FELSZÓLÍTÓ
MÓD**

JELE: -J

Az igemódok a beszélő viszonyát fejezik ki az igében foglalt cselekvéshez, történéshez, létezéshez viszonyítva.

IGEIDŐK

```
graph TD; A[IGEIDŐK] --> B[JELÉN]; A --> C[MÚLT]; A --> D[JÖVŐ]; B --> E["NINCS JELE:-  
Pl. beszélek,  
írok"]; C --> F["JELE: -t, -tt  
Pl. beszéltem,  
írtam"]; D --> G["Körülírással  
fejezzük ki.  
Pl. beszéltem  
volna,  
írtam volna"];
```

JELÉN

NINCS JELE:-

**Pl. beszélek,
írok**

MÚLT

JELE: -t, -tt

**Pl. beszéltem,
írtam**

JÖVŐ

**Körülírással
fejezzük ki.
Pl. beszéltem
volna,
írtam volna**

Az igealakok arra utalnak, hogy a cselekvés, történés, létezés mikor megy végbe.

IGÉK

JELENTÉS			RAGOZÁS		MÓDOK és IDŐK SZERINT					
cselekvés	történés	létezés	alanyi	tárgyas	kijelentő			feltételes		felszólító
					jelen	múlt	jövő	jelen	múlt	jelen
tanít számol néz arat	esik zuhog nő érik	van lesz volt nincs	tanítok számolsz nézünk aratunk	tanítom számolod nézzük aratjuk	●	●	●	●	●	●
					lát	látott	látni fog	látnék	láttam volna	láss
					esik	esett	esni fog	várnék		várj
					vagyok	voltam	leszek		vártam volna	légy ess higgy

AZ IGEKÖTŐK

Azokat a szócskákat, amelyek az igékhez kapcsolódnak és módosítják az ige jelentését, **igekötőknek** nevezzük.

Leggyakoribb igekötők: **át, be, le, fel, ki, meg, rá, szét, össze, stb.**

Ha az igekötő közvetlenül az ige előtt áll, egybeírjuk az igével.

pl. **B**efutottam, **e**lvégeztem, **k**iderítettem.

Ha az igekötő az ige után áll, különírjuk az igétől.

Nem végeztem el a munkát.

Ha az igekötő és az ige közé más szó ékelődik, különírjuk az igekötőt és az igét.

A munkát becsülettel **el kell végezni.**

Néhány fontosabb helyesírási tudnivaló

- Az **-s, -sz, -z, -dz-re** végződő igék után a **j-vel** kezdődő toldalék -j hangja teljesen hasonló írásban.

Mos+j > moss mász+j > mássz főz+j > főzz edz+j > eddz

- A **fő, nő, szó, lő, rí, ró, nyű** igék felszólító módú alakjában a kiejtés ellenére **rövid -j-t** írunk. Miért?

fő+j > főj nő+j > nőj szó+j > szój lő+j > lőj

- Ha **j-re** végződő igéhez fűzzük a felszólító mód jelét, akkor az igealakokat két (hosszú) **jj**-vel írjuk.

Például: Fúj+j. **Fújj**, te szél!

Néhány fontosabb helyesírási tudnivaló

- A **tetszik, látszik, játszik, metsz** igékben hosszú cc-t ejtünk, viszont **tsz-t** írunk.

tetsz- + -jen > tetsszen, látsz- + -jon > látsszon, játsz- + -juk > játsszuk

- A **lesz, tesz, vesz, visz, eszik, iszik** igék alakjaiban **gy-t** írunk, a **hisz** igében pedig **ggy-t**.

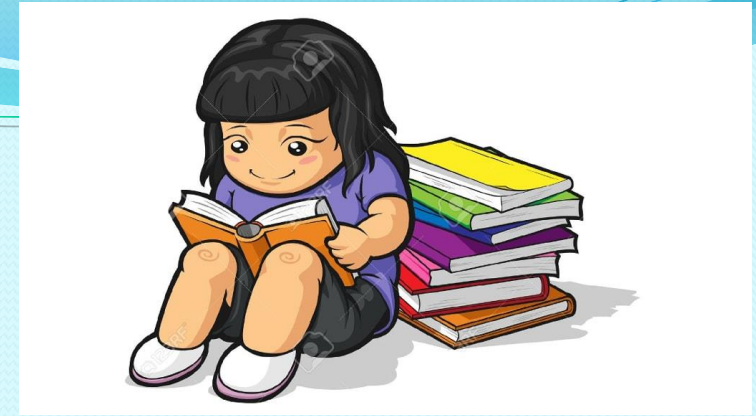
visz+j > vigyed tesz+j > tegyed vesz+j > vegyed hisz+j > higgyed

Vidd, tedd, vedd, hidd —————> rövidebb alak

- Felszólító módban a **mond, áld, old, küld** igéket két **dd**-vel írjuk.

Mond+j > mondd áld+j > áldd old+j > oldd

FELADATOK

Alakítsátok át az igéket a megadott szempontok szerint!

VÁR - felszólító mód, jelen idő, T/3, tárgyas ragozás _____

ÍR- feltételes mód, múlt idő, E/2, tárgyas ragozás _____

ÉPÍT-kijelentő mód, múlt idő, T/3, alanyi ragozás _____

MOND-kijelentő mód, jelen idő, E/3, alanyi ragozás _____

MEGOLDÁS

Alakítsátok át az igéket a megadott szempontok szerint!

VÁR - felszólító mód, jelen idő, T/3, tárgyas ragozás: **Várják**

ÍR- feltételes mód, múlt idő, E/2, tárgyas ragozás: **Írtad volna**

ÉPÍT-kijelentő mód, múlt idő, T/3, alanyi ragozás: **Építettek**

MOND-kijelentő mód, jelen idő, E/3, alanyi ragozás: **Mond**

FELADAT

Állapítsd meg az igék személyét és számát, idejét, módját, ragozását.

HIGGYE, GYŰJTİK, TALÁLKOZNI FOGUNK, RAJZOLNÁNAK, HAJLÍTSATOK

higgyen: E/3, jelen idő, felszólító mód, alanyi ragozás

gyűjtik: T/3, jelen idő, kijelentő mód, tárgyas ragozás

találkozni fogunk: T/1, jövő idő, kijelentő mód, alanyi ragozás

rajzolnának: T/3, jelen idő, feltételes mód, alanyi ragozás

hajlítsatok: T/2, jelen idő, felszólító mód, alanyi ragozás

FELADAT

Tedd alanyi ragozásba a következő tárgyas ragozású igéket (az ige számát, személyét, idejét és módját ne változtasd).

rajzoljuk, mondanád, tudod, akarták, okoztuk, tudták, megkereshetted volna

rajzoljuk (azt) - **rajzolunk (valamit)**

mondanád (azt)- **mondanál (valamit)**

tudod (azt)- **tudjál (valamit)**

akarták (azt)- **akartak (valamit)**

okoztuk (azt) - **okoztunk (valamit)**

tudták (azt)- **tudtak (valamit)**

megkereshetted volna (azt/őt)- **megkereshettél volna (valamit)**

LINKEK

<https://www.youtube.com/watch?v=bLlJww-YL1g>
(videótanár)

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar_nyelv_6/lecke_04_036
(okostankönyv)

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar_nyelv_6/lecke_04_038
(okostankönyv)

https://www.nkp.hu/tankonyv/magyar_nyelv_6/lecke_04_037
(okostankönyv)

<https://learningapps.org/9146522>

<https://learningapps.org/7341962>

HÁZI FELADAT-dolgozz az iskolai füzetben!

1. Tedd az igéket felszólító módba! (fő, ró, hisz, vesz, ébredünk, tanítja, játszik, nézünk, kerülöd). Az ige személyét és számát ne változtasd!

2. Tedd az igéket felszólító mód, jelen idő, tárgyas ragozás, E/2 személyébe!

Arat, mos, edz, iszik, eszik, küld, áld, óv

3. Írjuk le a kap, jár, tüzel, dob igék egyes szám 3. személyű alakját három igemódban! (kijelentő mód, feltételes mód, felszólító mód).

4. Illessz három különböző igekötőt a néz igéhez, és határozd meg az így keletkezett igekötős igék jelentését!

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

